

KS. ANDRZEJ ZWOLIŃSKI, *Obraz w relacjach społecznych*, Kraków 2004, WAM, ss. 481

Po książce *Słowo w relacjach społecznych* ks. Zwoliński opracował drugą część serii poświęconej środkom masowego przekazu, tym razem zajmującą się obrazem. Obraz jest rzeczywistością, która towarzyszy człowiekowi od dawna, ale w czasach współczesnych dzięki wynalazkom technicznym uzyskał rolę dominującą. Z obrazem spotykamy się na każdym kroku, nic więc dziwnego, że podjęty temat dotyczy tak wielu dziedzin życia.

O bogactwie tematyki omawianej książki świadczy wyliczenie problematyki poszczególnych rozdziałów. Autor rozpoczyna od samego problemu widzenia, dzięki któremu obraz przenika do ludzkiej świadomości. Widzenie i oczy człowieka – to tytuł rozdziału pierwszego. Kolejne rozdziały poświęcone zostały malarstwu i rzeźbie, a po nich Autor omawia zagadnienie stosunku Kościoła do obrazów, które kończy punktem o teologii obrazów.

Kolejnymi tematami, które znalazły się w książce są miasto i jego architektura oraz muzeum jako pamięć społeczna. Teatr, fotografia, film i wideo są przedmiotem rozważań poszczególnych rozdziałów. W tym kontekście omówiony został problem propagandy wizualnej, która często przemycza fałszywy obraz i tworzy mity antykościelne.

Siedem rozdziałów związanych jest z zagadnieniami związanymi z telewizją, najpotężniejszym środkiem przekazu i oddziaływania obrazu we współczesnej cywilizacji. Wśród tych zagadnień można wymienić reklamę na ekranie, a także przemoc i pornografię na ekranie telewizyjnym. Ostatni z wymienionych rozdziałów poświęcony został stosunkowi Kościoła do telewizji.

Obraz zawsze ma swojego twórcę. Cały splot zagadnień wiąże się między innymi z posłaniem artysty i z odpowiedzialnością twórców za kształt kultury.

Komputer i internet są kolejnymi tematami, które także znalazły miejsce w całokształcie problemów podjętych przez Autora w tym wielowątkowym dziele ześrodkowanym na problematyce obrazu w relacjach społecznych. Widzimy, że są to bardzo różne relacje.

Pismo Święte mówi o człowieku jako o obrazie Boga, szczególnym aspektem tego obrazu jest ciało ludzkie, które rozpatrywane jest tu jako obraz. Na końcu natomiast wszystkich rozważań Autor umieścił rozdział poświęcony etyce obrazu, w którym zamieścił następujące zagadnienia: związek obrazu z moralnością, "prawdomówność" obrazu, poszanowanie godności i praw osoby ludzkiej, odpowiedzialność społeczna i społeczna samoobrona przed złym obrazem.

Sam przegląd problemów, jakie zostały poruszone w omawianej pozycji, świadczy o jej przydatności dla bardzo wielu czytelników o różnorodnych zainteresowaniach i zawodach. Jak obraz wchodzi w przeróżne relacje ludzkiego życia, tak też rozważania o obrazie będą przydatne ludziom w bardzo różny sposób spotykającym się z wieloma odmianami obrazu, którym tu poświęcone zostały oddzielne rozdziały.

W sumie powstało bogate kompendium wszechstronnej wiedzy o obrazie jako drugim po słowie czynnikiem ludzkiej komunikacji, realizowanej przede wszystkim w środkach masowego przekazu, które często stają się środkami masowej indoktrynacji. Ażeby tak nie było, bardzo potrzebne są uwagi na temat moralności, które pojawiają się w różnych rozdziałach, a dochodzą zasadniczo do głosu w rozdziale ostatnim.

Czytając tę książkę warto przeczytać ją do końca..

ks. Tomasz Jelonek